

Navis Advies B.V.

Delflandstraat 60
2631 HE Nootdorp

coraseip@gmail.com
tel: 0617105738

Ministerie Economische Zaken
Directie Natuur en Biodiversiteit
t.a.v. dhr. R. Ravesteijn
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: aanvullende informatie aanvraag vergunning Wnb: oestermannen Schelphoek

Nootdorp, 1 december 2018,

Geachte heer Ravesteijn,

In navolging op uw email dd. 27 november 2018, treft u hierbij een aanvulling op de Passende Beoordeling ten behoeve van de off-bottom oesterkweek op de locatie Schelphoek (Oosterschelde) aan.

Deze aanvulling betreft de habitattypen en -soorten die in het ontwerp-wijzigingsbesluit Habitatrictlijngebieden zijn opgenomen (DN&B/2018-000; art.71). De volgende habitattypen en soorten zijn aan het oorspronkelijke aanwijzingsbesluit (PDN/2009-118) toegevoegd:

- H2130 *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")
- H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides*
- H7210 *Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davallianae*
- H1103 Fint (*Alosa fallax*)
- H1351 Bruinvis (*Phocoena phocoena*)
- H1364 Grijze zeehond (*Halichoerus grypus*)

De bodemfauna en -flora is gerelateerd aan de bescherming van het habitatype 1160. Bovengenoemde habitattypen bevinden zich, evenals de overige in het aanwijzingsbesluit genoemde Habitattypen (H1310, H1320, H1330 en H7140) alle buiten (of zeer hoog in) de getijdenzone. Op schelpdierperceel in de Schelphoek blijft op het moment dat de zakken droogvallen nog 30-80 cm water onder de zakken staan. Het project heeft dus voor de hoger gelegen habitattypen geen gevolgen. De toevoeging van deze habitattypen wijzigt de aangeleverde Aerius-berekening niet, aangezien deze habitattypen niet in de Aerius-calculatie zijn opgenomen.

Het project kan overlappen met de habitatoorten fint, bruinvis en grijze zeehond. De fint is een anadrome trekvis, die de Oosterschelde met name gebruikt op doortrek van zee naar de zoetwater paaigebieden stroomopwaarts. De off-bottom oestersystemen belemmeren deze doortrek niet. Ook voor de fint geldt (evenals voor andere vissoorten) dat deze niet in de systemen gevangen kan worden, door de gebruikte materialen en relatief kleine openingen in de zakken.

De bruinvis wordt de laatste jaren steeds vaker waargenomen in de Oosterschelde. De oesterkweeksystemen vormen geen beperking voor de voedselbeschikking van de bruinvis, die vooral foerageert op vis zoals wijting (*Merlangius merlangus*), kabeljauw (*Gadus morhua*), puitaal (*Zoarces viviparus*) en haring (*Clupea harengus*). De werkzaamheden zouden mogelijk een versturende werking kunnen hebben op de bruinvis. Hiervoor geldt echter wat reeds in de Passende Beoordeling is opgenomen ten aanzien van verstoring:

Navis Advies B.V.

Delflandstraat 60
2631 HE Nootdorp

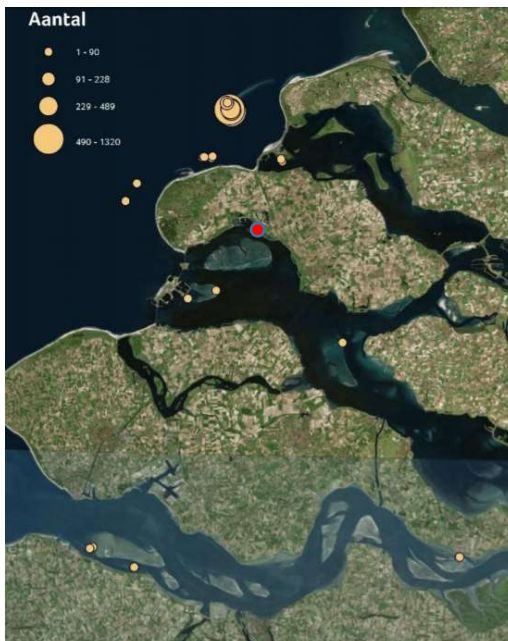
coraseip@gmail.com
tel: 0617105738

De activiteiten bij de off-bottom systemen worden allemaal uitgevoerd vanaf een vaartuig. De vaarroute is vanaf de vaste ligplaats in Zierikzee, via de vaargeul naar de Schelphoek en de kweeksystemen.

In de Schelphoek bevindt zich op korte afstand van de kweek de doorgang voor bootjes die van de trailerhelling naar de Oosterschelde varen. Soorten die gevoelig zijn voor verstoring komen door de recreatieactiviteit rond de Schelphoek nu al (vrijwel) niet voor gedurende de zomermaanden. De maanden waarin de meeste recreatie plaatsvindt, zijn tevens de maanden waarin de activiteiten rond de kweek en de oogst van oesters het meest intensief zijn. In de wintermaanden (november-april) zijn er niet/nauwelijks activiteiten ten behoeve van de off-bottom oesterkweek. Bovendien zijn de activiteiten rond de kweek van oesters locatiegebonden, kleinschalig en beperkt in de tijd, waardoor verstoring van passerende bruinvissen beperkt zal zijn.

De grijze zeehond wordt eveneens de afgelopen jaren steeds vaker waargenomen in de Oosterschelde. De trend van de grijze zeehond in de Zoute Delta is positief. In 2016/2017 werden maximaal 1489 exemplaren geteld, dat was in april 2017. Het overgrote deel van de grijze zeehonden komt voor in de Voordelta. In 2016/2017 werden maximaal 16 exemplaren geteld in de Oosterschelde (Arts et al, 2018).

De Oosterschelde heeft voor zowel gewone als grijze zeehonden een functie als voedsel- en verblijfgebied. Voor het vervullen van deze functies zijn wadplaten met aanliggende diepe geulen van belang. De Oosterschelde heeft voor de grijze zeehond (nog) geen functie voor het krijgen van jongen. In de buurt van de kweeklocatie zijn thans geen bekende rustgebieden van de grijze zeehond gesitueerd (zie onderstaande figuur).

Figuur: Ligplaatsen van Grijze Zeehond, gebaseerd op alle tellingen in seizoen 2016/2017 in september en oktober werden de Voordelta, Oosterschelde en de Westerschelde niet geteld. In november werden de Oosterschelde en Westerschelde niet geteld). Bron: Arts et al, 2018. In rood is de locatie van de off-bottom oesterkweek aangegeven.

Navis Advies B.V.

Delflandstraat 60
2631 HE Nootdorp

coraseip@gmail.com
tel: 0617105738

De Schelphoek bevindt zich op minimaal 7 km hemelsbreed van dichtstbijzijnde ligplaats (werkeiland Neeltje Jans; afstand uitgemeten in QGIS), de Roggeplaat ligt tussen de locatie van de oesterkweek en de Neeltje Jans. Verstoring van zeehonden blijft derhalve beperkt tot incidenteel passerende exemplaren. Door de lokale en tijdelijke aard van de activiteit kunnen deze dieren gemakkelijk uitwijken.

Op grond van bovenstaande concluderen we dat voor de recent toegevoegde habitattypen en -soorten geen significant negatieve effecten optreden als gevolg van de off-bottom oesterkweek op de locatie Schelphoek.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.
Met vriendelijke groet,

C.M. Seip-Markensteijn

Referenties

Arts, F. A., M.S.J. Hoekstein, S.J. Lilipaly, K.D. van Straalen, M. Sluiter en P. A. Wolf, 2018.-
Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2016/2017. Rapport BM 18.13

Ministerie van LNV, 2018.- ontwerp-wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden, kenmerk: DN&B/2018-000

Ministerie van LNV, 2008a.- Natura 2000 profielendocument H1103 Fint (*Alosa fallax*)

Ministerie van LNV, 2008b.- Natura 2000 profielendocument H1351 Bruinvis (*Phocoena phocoena*)

Ministerie van LNV, 2008c.- Natura 2000 profielendocument H1364 Grijs zeehond (*Halichoerus grypus*)